- gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, gyermekek otthongondozási díjában, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj folyósítása alatt a vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja;
- csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban egyidejűleg részesül;
- önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;
- fogvatartott.

Az egyéni vállalkozó szintén mentesül a szociális hozzájárulási adó megfizetése alól a minimum adóalap után, ha

- az ügyvédi tevékenysége, szabadalmi ügyvivői kamarai, közjegyzői kamarai tagsága, vagy állategészségügyi szolgáltató tevékenysége a hónap egészében szünetel;
- az egyéni vállalkozói tevékenysége a hónap egészében szünetel.

Az arányosítás a szociális hozzájárulási adó megállapítása során sem alkalmazható abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó tevékenysége nem a hónap egészében szünetel, ezért a szochót a havi minimálbér 112,5 százaléka után kell megfizetni a szüneteléssel nem érintett napokra. 134

Átmeneti rendelkezés értelmében a 2024. január 1-jén folyamatban lévő szünetelés esetén azonban még a 2023. december 31-én hatályos arányosításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. 135

A járulékfizetési kötelezettségre vonatkozó szabályokkal összhangban az egyidejűleg csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban részesülő egyéni vállalkozó mentesül a különös szabályokon alapuló szociális hozzájárulási adó megfizetésének kötelezettsége alól.

Nem kell az egyéni vállalkozónak a minimum adóalap után megfizetni az adót azokra a napokra sem, amikor legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll, tanulmányokat folytat. Az egyidejűleg fennálló több munkaviszony esetében az egyes munkaviszonyokban előírt munkaidőt a heti legalább 36 órás foglalkoztatás megállapításánál össze kell adni.

Ezekben az esetekben az adót a tényleges adóalap után kell megfizetni.

Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, akkor eldöntheti, hogy melyik jogviszonyában – az egyéni vállalkozásában vagy a tagi jogviszonya miatt a társaság – fizeti meg a minimum adóalap utáni adót, a másik jogviszonyban csak a tényleges jövedelem lesz az adó alapja. Ennek feltétele, hogy az egyéni vállalkozó a tárgyév január 31-éig egész évre nyilatkozzon a társas vállalkozásnak arról, hogy a minimum adóalap utáni adófizetési kötelezettséget társas vállalkozóként teljesíti.

Az egyéni vállalkozó minden, az adókötelezettség teljesítését érintő változásról köteles haladéktalanul újabb nyilatkozatot tenni a társaságnak. A nyilatkozatnak tartalmazni kell a

_

¹³⁴ Szocho tv. 2024. január 1-jétől hatályos 9. § (3)-(4) bekezdései.

¹³⁵ Szocho tv. 36/G. §.

természetes személy személyazonosító adatait, valamint adóazonosító jelét, ennek hiányában a személyazonosító okmánya típusának megjelölését és számát, valamint lakcímét. Az újabb nyilatkozat megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiány és jogkövetkezményei megtérítését a kifizető a nyilatkozatot elmulasztó természetes személytől igényelheti. Ha az újabb nyilatkozat megtételének elmulasztása miatt keletkezett adóhiányt a kifizetőtől nem lehet behajtani, az adóhiány és jogkövetkezményei megfizetésére a NAV a nyilatkozatot elmulasztó természetes személyt határozattal kötelezheti.

3. A szociális hozzájárulási adó mértéke, kedvezmény

A számított adó az adóalap 13 százaléka. A fizetendő adó a számított adó, csökkentve az adó fizetésére kötelezettet a törvény rendelkezése alapján megillető adókedvezmény összegével.

Az egyéni vállalkozót a saját maga után fizetendő adóból¹³⁶ kedvezmény illeti meg,

- ha egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, vagy
- 2011. december 31-én I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, 137 és rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül¹³⁸
- fogyatékossági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül¹³⁹.

A részkedvezmény az adómegállapítási időszakra az egyéni vállalkozó által saját maga után megállapított adóalap, de legfeljebb a minimálbér kétszeresének 13 százaléka.

A kedvezményt az arra jogosult a komplex minősítésről szóló érvényes dokumentum vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásainak folyósítását igazoló határozat, illetve fogyatékossági támogatás vagy vakok személyi járadékának folyósítását igazoló határozat birtokában érvényesítheti. Ha az adókedvezmény érvényesítésének feltételei már nem teljesülnek, akkor az adókedvezmény a jogosultság megszűnését követő hónaptól nem vehető igénybe.

4. Az adó megfizetése, bevallása, nyilvántartás

A vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazó egyéni vállalkozó a szociális hozzájárulási adót havonta állapítja meg, és a 2458-as számú bevallásban a tárgyhónapot követő hónap 12-éig vallja be és fizeti meg.

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó a tárgynegyedév hónapjainak adóját havonkénti bontásban a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig a 2458-as számú bevallásban vallja be és fizeti meg. ¹⁴⁰

¹³⁶ Az 1.1. pont szerinti adókötelezettség teljesítése során kedvezmény nem érvényesíthető!

¹³⁷ A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény alapján megállapított.

¹³⁸ A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 32-33. §-a, vagy a 19. § (1a) bekezdése, vagy a 38/C. §-a alapján.

¹³⁹ 2023. augusztus 1-jétől a Szocho tv. 13. § (3) bekezdés c) pontja alapján.

¹⁴⁰ Szocho tv. 19. § (2) bekezdés.